

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, Wydział I Cywilny

na posiedzeniu w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Irena Mleczko

Ławnicy :

Protokolant: sekr. sądowy Magdalena Konczewska

Po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013r. w Toruniu

sprawy z wniosku : J. D.

przeciwko : M. B., R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P.,

o wydanie orzeczenia w trybie art.35 ustawy o referendum lokalnym

postanawia:

I. orzec konfiskatę materiałów propagandowych w postaci dwóch ulotek wydanych przez Grupę (...) w formacie A4, czterostronicowych, zatytułowanych na pierwszej stronie : „ Wójt D. blokuje ważne informacje” oraz „ Wójt D. nas zadłuża”

II. zakazać publikowania materiałów propagandowych opisanych w punkcie pierwszym niniejszego postanowienia w wersji papierowej jak i w internecie

III. nakazać uczestnikom postępowania: M. B., R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P., aby sprostowali nieprawdziwe informacje zawarte w opisanych wyżej ulotkach oraz przeprosili wnioskodawcę J. D. poprzez publikację oświadczenia następującej treści :

„ SPROSTOWANIE : Prostuujemy nieprawdziwe informacje zawarte w materiałach rozpowszechnianych w agitacji referendalnej :

1. Nie jest prawdą, że w chwili obecnej gmina spłaca wyłącznie odsetki, a kredyt zacznie spłacać dopiero za 2 lata
2. Nie jest prawdą, że Gmina U. jest w roku 2013 zadłużona na kwotę 10.000.000,00 zł (dziesięć milionów złotych)
3. Nie jest prawdą, że zadłużenie na jednego mieszkańca przez ostatnie 3 lata wzrosło o 49%
4. Nie jest prawdą, że kontrola przeprowadzona przez Regionalną Izbę Obrachunkową wykazała, aż 24 zarzuty, które świadczą o złym zarządzaniu naszą gminą

Za dokonane przekłamania przepraszamy Pana J. D. Wójta Gminy U., inicjatorzy referendum gminnego w sprawie odwołania wójta gminy U. przed upływem kadencji: Grupa (...), M. B. (pełnomocnik Grupy), R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P.”

przy czym powyższe oświadczenie uczestnicy winni zamieścić na własny koszt – do czego zobowiązani są solidarnie :

- a) na pierwszej stronie tygodnika Czas C.,

b) na pierwszej lokalnej stronie Gazety (...),

w najbliższym wydaniu publikatora, w formie ogłoszenia w ramce pisanego pogrubioną czcionką Times N.R. o rozmiarze minimum 16 punktów, a tytuł „SPROSTOWANIE” czcionką o wielkości minimum 40 punktów,

c) na stronie internetowej www.(...)do dnia przeprowadzenia referendum

IV. w pozostałej części oddalić wniosek

V. ustala, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. D. w dniu 4 listopada 2013r. złożył wniosek o wydanie orzeczenia w trybie ustawy o referendum lokalnym przy uczestnictwie M. B., R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P.. Domagał się :

1. orzeczenie konfiskaty materiałów propagandowych (o treści złączonej do niniejszego wniosku, oznaczonych jako ulotka nr 1, oraz ulotka nr 2 a także plakatów o treści odpowiadającej z treścią tych ulotek),
2. wydanie zakazu publikowania w/w materiałów, zarówno w tradycyjnej wersji papierowej, jak i w internecie,
3. nakazanie sprostowania nieprawdziwej informacji oraz nakazanie przeproszenia wnioskodawcy poprzez publikację sprostowania o treści :

„ SPROSTOWANIE : Prostujemy nieprawdziwe informacje zawarte w materiałach rozpowszechnianych w agitacji referendalnej :

5. Nie jest prawdą, że „ w chwili obecnej gmina U. spłaca wyłącznie odsetki, a kredyty zacznie spłacać dopiero za 2 lata” , ponieważ w chwili obecnej gmina U. spłaca zarówno kredyty i odsetki zaciągnięte w poprzedniej jak i obecnej kadencji.
6. Nie jest prawdą, że Gmina U. jest w roku 2013 zadłużona na kwotę 10.000.000,00 zł (dziesięć milionów złotych)
7. Nie jest prawdą że z konta Gminy U. zniknęły jakiegokolwiek pieniądze, ponieważ niezgodność sald wykazana w kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej wskazywała na zaksięgowanie środków na innych kontach nie zaś brak środków finansowych
8. Nie jest, że prawdą że „ zadłużenie na jednego mieszkańca przez ostatnie 3 lata wzrosło o 49%”
9. Nie jest prawdą, że kontrola przeprowadzona przez Regionalną Izbę Obrachunkową wykazała, aż 24 zarzuty, które świadczą o złym zarządzaniu naszą gminą

Za dokonane przekłamania przepraszamy Pana J. D. Wójta Gminy U., inicjatorzy referendum gminnego w sprawie odwołania wójta gminy U. przed upływem kadencji, Grupa (...) M. B. (pełnomocnik Grupy), R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P.”

na:

d) pierwszej stronie tygodnika Czas C.,

e) lokalnych stronach Gazety (...),

w dniu 8 listopada 2013r. (lub w najbliższym wydaniu danego publikatora, jeżeli orzeczenie w niniejszej sprawie nie uzyska przedmiotu prawomocności do dnia 6 listopada, godz. 24:00) bezpośrednio pod winietą z tytułem, tekstu

powyższego sprostowania opublikowanego pogrubioną czcionką Times N.R. o rozmiarze minimum 16 (a tytuł SPROSTOWANIE rozmiarem czcionki minimum 40) , w ramce o wielkości min. 260 mm x 170 mm,

f) stronie internetowej www.(...)do dnia przeprowadzenia referendum

na koszt uczestników postępowania, do czego mają być zobowiązani solidarnie

4. o upoważnienie wnioskodawcy do dokonania czynności wskazanych w pkt 3 powyżej solidarnie na koszt uczestników postępowania, w razie niewykonania przez nich postanowienia Sądu,

5. nakazanie solidarnie uczestnikom postępowania uiszczenia kwoty 10.000 zł na rzecz instytucji charytatywnej – Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych (...) w U., ul. (...), (...)-(...) U., KRS (...)

6. przeprowadzenie dowodu z załączonych do wniosku dokumentów na okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał , iż zawarte w dwóch ulotkach , na plakacie oraz na stronie internetowej www.(...)informacje i dane są nieprawdziwe, wprowadzają mieszkańców w błąd, sugerują nieodpowiedzialne gospodarowanie gminnymi środkami przez wnioskodawcę , przedstawiają go w negatywnym świetle, co z kolei może mieć istotny wpływ na wynik referendum w sprawie odwołania Wójta Gminy U. przed upływem kadencji.

Wnioskodawca wskazał , iż obecnie Gmina U. spłaca zaciągnięte w poprzednich latach kredyty – raty kapitałowe wraz z odsetkami, co potwierdzają dołączone do wniosku dokumenty w postaci : pięciu odpisów umów kredytowych , potwierdzenie wpłat oraz wyciągi bankowe a nadto sprawozdania Wójta Gminy U. z wykonania budżetu za rok 2011,2012 oraz półrocze 2013, pozytywnie zaopiniowane przez Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Wnioskodawca podniósł , iż zadłużenie Gminy U. po pierwszym półroczu 2013 roku wynosi 8.462.139,00 zł , a podana informacja w ulotce o zadłużeniu na kwotę 10.000.000,00 zł nie jest prawdziwa, a prawdopodobnie wynika z wieloletniej prognozy finansowej gminy, a nie odzwierciedla zadłużenia faktycznego. Również informacja , iż zadłużenie na jednego mieszkańca przez ostatnie 3 lata wzrosło o 49% jest nieprawdziwa , bowiem opiera się na zadłużeniu prognozowanym a nie rzeczywistym. Na poparcie prawdziwości swego stanowiska wnioskodawca wskazał dokumenty w postaci sprawozdania Wójta Gminy U. z wykonania budżetu zatwierdzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową.

W ocenie wnioskodawcy nie prawdziwe są również informacje, „iż kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej wykazała aż 24 zarzuty , które świadczą o złym zarządzaniu naszą gminą” oraz zarzut „dotyczący niezgodności sald (kwot) na kontach gminy” sugerujący , iż z rachunku bankowego gminy zniknęły środki finansowe. Według wnioskodawcy kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej stwierdziła jedynie nieprawidłowości, które nie zostały usunięte w trakcie wykonywania czynności kontrolnych, a które należy wyeliminować. Między innymi wskazano nieprawidłowości dotyczące rozbieżności w księgowaniu na kontach, które nie mówią o fizycznym braku środków a jedynie wskazują że środki zostały zaksięgowane w nieodpowiedniej pozycji. Potwierdza to dowód z dokumentów w postaci wystąpienia pokontrolnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w B..

Na rozprawie w dniu 5 listopada pełnomocnik uczestników postępowania wniósł o oddalenie roszczeń w całości. Wskazał , iż przedstawiony w ulotkach stan jest zgodny z rzeczywistością , informacje zawarte w materiałach są prawdziwe a uczestnicy opracowując ulotki opierali się na materiale pozyskanym z oficjalnego źródła jakim jest Biuletyn Informacji Publicznej Gminy U. oraz ze strony internetowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w B., ze sprawozdań z wykonania budżetu, oraz uchwały Rady Gminy U. . Pełnomocnik przedłożył do akt 4 uchwały Rady Gminy U. , uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w B. oraz wystąpienie pokontrolne a nadto oryginały 2 ulotek przygotowanych i rozpowszechnianych w kampanii referendalnej na poparcie stanowiska uczestników

postępowania. Nadto pełnomocnik podniósł , iż w plakacie nie znajdują się treści które we wniosku podnosi wnioskodawca. Plakaty bowiem są to powiększone 4- krotnie pierwsze strony przedstawionych do akt ulotek.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Wnioskodawca J. D. w wyborach , które odbyły się w dniu 21 listopada 2010 roku wybrany został Wójtem Gminy U. (fakt bezsporny).

Inicjatorem przeprowadzenia referendum w Gminie U. jest Grupa (...) w składzie (...) (pełnomocnik Grupy), R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P. działająca od lipca 2013 roku.

Komisarz Wyborczy w T. , po rozpatrzeniu wniosku (...) złożonego przez pełnomocnika inicjatora referendum w dniu 20 września 2013 roku wydał Postanowienie Nr 11/13 o przeprowadzeniu referendum gminnego w sprawie odwołanie Wójta Gminy U. przed upływem kadencji i termin przeprowadzenia referendum wyznaczył na niedzielę 17 listopada 2013 roku.

(dowód: pismo inicjatora k.96 , pisma Komisarza Wyborczego k. 97 , Postanowienie Nr 11/13 k.98-100.)

Grupa (...) w toku kampanii referendalnej w miesiącu październiku 2013 roku wydała materiały agitacyjne w postaci 2 ulotek formatu A4- czterostronicowych oraz 2 plakaty formacie 4-krotnie większym od ulotek , które były tożsame w treści z pierwszymi stronami ulotek. Plakat pierwszy był w kolorze żółto- czerwono- czarno- białym i przedstawiał napis: „ Wójt D. nas zadłuża...” . Drugi plakat był w kolorze niebosko- czerwono- czarno- białym i przedstawiał napis : „Wójt D. blokuje ważne informacje” . Treści ulotek zamieszczone zostały na stronie internetowej www(...).

(dowód: oryginały ulotek przedstawione na rozprawie oraz k.189-190, k.103-104, wydruk strony internetowej k.105, przesłuchanie uczestników k.)

W ulotce oznaczonej nr 1 oraz na stronie internetowej www(...).pl (...) zamieściła stwierdzenie: „ w chwili obecnej Gmina spłaca wyłącznie odsetki, a kredyt zacznie spłacać dopiero za 2 lata” .

W obu ulotkach oraz na w/w stronie internetowej przedstawiono informacje o wysokości zadłużenia Gminy U. w roku 2013 oraz w latach poprzednich, o wysokości zadłużenia do jednego mieszkańca i jego wzroście w ciągu ostatnich 3 lat. Stwierdzono , iż zadłużenie Gminy U. w 2013 roku wynosi 10 mln. zł a zadłużenie na jednego mieszkańca wzrosło w ciągu 3 lat o 49% z kwoty 997,00 zł w 2010 roku do kwoty 1. 484,00 zł w 2013 roku.

W ulotce bez numeru powołano się na wyniki kontroli dokonanej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gminie U., podano informację, że kontrola wykazała aż 24 zarzuty , które świadczą o złym zarządzaniu gminy. Wskazano iż jeden z zarzutów dotyczy niezgodności sald (kwot) na kontach gminy , pytając „ gdzie są pieniądze”.

(dowód: oryginały ulotek przedstawione na rozprawie oraz k.189-190, k.103-104, wydruk strony internetowej k.105, przesłuchanie uczestników k.)

W ulotkach podane są źródła użyte dla zamieszczonych danych. Opracowując ulotki interpretowano uzyskane dane w sposób dowolny według własnego uznania oraz w sposób dowolny wyciągano wnioski.

(dowód: ulotki, wyjaśnienia uczestniczki postępowania M. P.)

Gmina U. od roku 2010 zawarła z bankami 5 umów kredytowych na sfinansowanie planowanego deficytu oraz na sfinansowanie realizacji zadań gminnych. Umowy kredytowe przewidywały spłatę odsetek w ratach miesięcznych , natomiast raty kapitałowe w ratach kwartalnych , przy czym udzielano karencji w spłacie kredytu od kilku miesięcy do roku. Najdłuższa karencja była do marca 2012 roku i dotyczyła kredytu z grudnia 2010 roku. W 2013 roku gmina nie posiada żadnego kredytu z którego spłacała by wyłącznie odsetki a płatność rat kredytu odroczonej by była o 2 lata .

(dowód : umowy kredytowe, potwierdzenia wpłat, wyciągi bankowe k.14-65, sprawozdania z wykonania budżetu gminy k.73-94,k. 106-188 i uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej k. 66-72)

Zadłużenie Gminy U. po pierwszym półroczu 2013 roku wynosi 8.462.139 zł.

(dowód: sprawozdanie z wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013 roku k.73-94, uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej k. 70-72, przesłuchanie wnioskodawcy k.)

We wrześniu 2012 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w B. przeprowadziła w Urzędzie Gminy w U. kontrole kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych gminy. W protokole pokontrolnym stwierdzono między innymi nieprawidłowe księgowanie środków na rachunku jednostki. W trakcie kontroli przeksięgowano środki co wyeliminowało niezgodności sald. W zaleceniach pokontrolnych stwierdzono w 24 punktach nieprawidłowości, które winny być wyeliminowane i nie powtarzały się w przyszłości. Nie stwierdzono braku pieniędzy na kontach urzędu.

(dowód: wystąpienie pokontrolne k.191- 196)

W związku z przeprowadzoną kontrolą wszczęto postępowanie wyjaśniające w sprawie naruszenia dyscypliny finansów publicznych , które następnie umorzono ze względu na znikoma szkodliwość dla finansów publicznych.

(dowód : przesłuchanie wnioskodawcy k. , dokumenty k. 197- 204)

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 15 września 2005 roku o referendum lokalnym, jeżeli plakaty, hasła , ulotki , wypowiedzi albo inne formy propagandy i agitacji zawierają nieprawdziwe dane, informacje, każdy zainteresowany ma prawo złożyć do Sądu Okręgowego wniosek o :

- orzeczenie konfiskaty takich materiałów
- wydanie zakazu publikowania takich materiałów
- nakazanie sprostowania informacji
- nakazanie przeproszenia pomówionego
- nakazanie uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 10.000,00 zł na rzecz instytucji charytatywnej
- zasądzenia od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 10.000,00 zł tytułem odszkodowania.

Podstawową funkcją tej regulacji jest zapewnienie rzetelności kampanii oraz uniknięcie sytuacji , w której publikowanie materiałów , które zawierają nieprawdziwe informacje, mogło by wpłynąć na ostateczne rozstrzygnięcie podjęte w referendum. Katalog środków które mogą być zastosowane przez Sąd jest katalogiem zamkniętym i wynika tylko i wyłącznie z powołanego wyżej przepisu. Rozpatrując wniosek złożony w trybie art. 35 w/w ustawy Sąd weryfikuje informacje czy są prawdziwe, czy też nie.

Oceniając w świetle wyżej powołanego przepisu przedstawione przez strony dowody Sąd uznał , iż żądanie wnioskodawcy jest zasadne w przeważającej części. Przedstawione bowiem przez wnioskodawcę dokumenty w postaci umów kredytowych , dowodów wpłat, pokwitowań, sprawozdań z wykonania budżetu pozytywnie zaopiniowanych przez skład Regionalnej Izby Obrachunkowej pozwalają stwierdzić, iż w 2013 roku gmina U. spłaca zarówno odsetki- w terminach miesięcznych jak i raty kapitałowe – w terminach kwartalnych, a okresy karencji w spłatach rat dotyczyły wyłącznie kilku miesięcy po udzieleniu kredytu czy też roku w przypadku jednego z kredytów . Zatem nieprawdziwa jest informacja zawarta w materiałach rozpowszechnianych przez uczestników , że „ w chwili obecnej gmina spłaca jedynie odsetki a kredyt zacznie spłacać za 2 lata”. Z przesłuchania uczestniczki postępowania wynika , iż wniosek taki Grupa (...) wysnuła na podstawie analizy sprawozdania z wykonania budżetu gminy , gdzie istniał zapis , iż nadpłacono kredyt i spłata kredytu nastąpi w 2015 roku.

Również za nieprawdziwą w świetle przedłożonych dowodów oraz przesłuchania stron uznać należy informacje , iż Gmina U. jest zadłużona w roku 2013 na kwotę 10 mln. zł. Na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013r. wynika iż deficyt gminy wynosi 8.426.139 zł a nie 10 mln. Jak przedstawiają to w materiałach uczestnicy. W ulotkach uczestnicy powołali się na deficyt prognozowany w budżecie na rok 2013 (dowód : przesłuchanie uczestniczki) w kwocie 10 mln. zł porównując to z deficytem rzeczywistym w poprzednich latach i poprzez przemilczenie informacji iż jest to deficyt prognozowany zamieścili nieprawdziwą informację.

Również posługując się deficytem prognozowanym co wynika z przesłuchania uczestniczki wyliczyli zadłużenie przypadające na jednego mieszkańca i porównali to z zadłużeniem rzeczywistym w poprzednich latach , co spowodowało iż zamieścili nieprawdziwą informację o tym , że zadłużenie na jednego mieszkańca wzrosło przez ostatnie 3 lata o 49%.

W świetle dowodów w postaci protokołu pokontrolnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w B. oraz z zeznań wnioskodawcy przyjąć należy , iż informacja przedstawiona w ulotkach, że „kontrola przeprowadzona przez Regionalną Izbę Obrachunkową wykazała aż 24 zarzuty , które świadczą o złym zarządzaniu naszą gminą” jest nieuprawniona i nieprawdziwa a tym samym żądanie wnioskodawcy jest zasadne. Nadmienić należy iż uczestnicy postępowania nie przedstawili żadnego dowodu na poparcie prawdziwości informacji zawartych w materiałach agitacyjnych. Przedstawione w dniu dzisiejszym na rozprawie uchwały Rady Gminy nie wnoszą nic istotnego do sprawy.

Odnosząc się do wniosku wnioskodawcy w przedmiocie sprostowanie w pkt. 3 informacji dotyczącej niezgodności sald stwierdzić należy iż w tym zakresie wniosek nie pokrywa się z informacjami zawartymi w ulotkach , jest jedynie wnioskiem wysnutym przez wnioskodawcę z informacji zawartych w ulotkach i dlatego też w świetle art. 35 nie podlega kontroli Sądu w zakresie stwierdzenia czy jest prawdziwe czy fałszywe.

Reasumując stwierdzić należy, iż nieprawdziwe informacje zawarte w ulotkach - materiale agitacyjnym rozpowszechnianym w toku kampanii referendalnej naruszają dobra osobiste jakim jest dobre imię wnioskodawcy, bowiem przedstawiają wnioskodawcę - Wójta Gminy jako osobę źle gospodarującą finansami gminy, zadłużającą gminę i jej mieszkańców , nieradzącą sobie z utrzymaniem dyscypliny budżetowej i mogą wpłynąć na ostateczne rozstrzygnięcie referendum.

Z powyższych względów i na zasadzie art. 35 ustawy ustęp 1 pkt.1,2 3 i 4 Sąd orzekł jak w pkt. 1 postanowienia przy czym Sąd sprostował treść oświadczenia w pkt.3 jakie mają złożyć uczestnicy , zwięzając je tylko i wyłącznie do nieprawdziwych informacji zawartych w materiałach propagandowych. Zważywszy na fakt , iż plakaty co jest bezsporne nie zawierały informacji , które podnosi we wniosku wnioskodawca rozstrzygnięcie Sądu nie dotyczy plakatów wyborczych.

Sąd oddalił żądanie również w pkt. 4 wniosku albowiem kwestia dokonania czynności nakazanej uczestnikom bądź ich zaniechanie , nie może być uregulowana w postanowieniu a mylnie jest stwierdzenie wnioskodawcy iż art. 111 kodeksu wyborczego może być stosowany w niniejszej sprawie w związku z art. 1 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym. Jak wskazano wyżej katalog środków przewidzianych w art. 35 ustawy jest bowiem zamknięty. Biorąc pod uwagę fakt, iż wnioskodawcy poniosą znaczne koszty opublikowania sprostowania oraz przeprosin Sąd uznał , iż niecelowe jest dodatkowo nakazanie uczestnikom wpłacenia kwoty 10.000 zł na rzecz instytucji charytatywnej wobec faktu, iż uczestnicy poniosą znaczny wydatek z tytułu opublikowania sprostowania i przeprosin i dlatego też w tym zakresie żądanie oddalił.

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art.520 § 1 k.p.c.